

han saa ofte nævner Ordet „Kirke“ — nemlig Svaret paa: Hvad og hvor er hans Kirke. Dersom han ikke kan forklare det, saa vil jo Tienden, saafremt den ikke skal tilhøre Staten, blive, som der er sagt, herreløst Gods. Med Hensyn til de tre Spørgsmaal, som her ligge for under Nr. 10, 11 og 12, skal jeg væsentlig henholde mig til, hvad der derom er ytret af den ærede Ordfører for Mindretallet (Winther), og til, hvad der i Henseende til det første af disse Spørgsmaal endvidere er ytret af det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. A. Hansen). Dengang det ærede første Medlem ønskede at udtale sig om disse Spørgsmaal, mærkede man strax paa Stemningen i en vis Side af Salen, at det er ubehagelige Spørgsmaal, der føres paa Bane, og jeg tvivler ikke om, at der er mere end een Jurist, som vil have vægtige Indvendinger at gjøre mod disse tre Spørgsmaal og da navnlig de to sidste, og at vi ikke, før vi faae en endelig Afgjørelse af disse Spørgsmaal, ville savne Jurister, som modarbejde den Tendent's, som kommer frem i vort Forslag under Numer 25; thi Spørgsmaalet er af saa stor Betydning, at de Adelige og de Høiere i Rangen med deres Advocater ville kjøre i Marken med svært Skjts mod at gjøre Forandring i den Anvendelse, der nu i mere end et Aarhundrede har været gjort af de uhyre Midler, hvorom der her er Tale. Jeg har omhyggeligt gennemlæst det Foredrag, vi ifjor hørte af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 7de Valgkreds (Casse); men det har hverken dengang jeg hørte det, eller senere, da jeg har læst det, kunnet gjøre det Indtryk paa mig, at der her var fort et saadant Beviis for Urigtigheden af vort Standpunkt med Hensyn til de heromhandlede Spørgsmaal, at det ærede Medlem paa nogen Maade kan være berettiget til at udtale sig mod den Argumentation, der er gjort gjældende af det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther), som om det var et Misbrug af Thingets Tid og uforsvarligt nu at indlade sig paa, hvad dette Medlem havde sagt; thi jeg troer, at denne Argumentation i det Væsentlige endnu staar uigjendreven baade af, hvad vi have hørt fra Ministerbænken, og af,

hvad vi have hørt af det ærede Medlem fra Kjøbenhavn. Det er en let Sag at karakterisere en Andens Udtalelse som ubevistelige og eiendommelige Paaastande; men derved ere disse Paaastande ikke modbeviste. Vi have hverken med Hensyn til Tienden eller med Hensyn til Bemmetoftes og Balløs Midler foreslaaet en anden Anvendelse end den, der for Tiden gives dem; og der ligger heller ikke i vort Forslag nogen Antydning af, i hvilken Retning en Forandring i deres Anvendelse skulde indtræde. Vi have kun forlangt at see disse Midler nærmere i Dinene, og det ville vi kunne komme til ved at gaae ind paa den Tanke, der ligger til Grund for vort Forslag. Det ligger dog ikke langt fra Betragtningen at spørge: Hvor have ansvarlige Ministre faaet Bemyndigelse til, som f. Ex. for Ballø Stifts Bedkommende elleve Gange, at forandre Fundatsbestemmelserne, naar det er en reen privat Stiftelse? Jeg har ikke antaget, at reent private Stiftelser i den Forstand være undergivne Regjeringens og kun Regjeringens Bestemmelser, og det forekommer mig, at der i den Maade, hvorpaa man saaledes har troet at kunne give Bestemmelser for Anvendelsen af disse Midler, ligger Vidnesbyrd nok for, at de ialfald staae i et andet Forhold til Staten end almindelige private Stiftelser. Dernæst maa den Betragtning ogsaa tages med, at Rangsforordningen, hvorefter Nydernes Antal og Rettigheder væsentlig afhænger, dog er undergivet Lovgivningsmagtens Afgjørelse; den kan forandres ved Lovgivningsmagtens Initiativ, og gennem den kunne vi altsaa komme til at faae en væsentlig Indflydelse paa disse Midlers Anvendelse. Der er saaledes mange Momenter, der tyde paa den Opfattelse, vi søge at gjøre gjældende, nemlig at Anvendelsen af disse Indtægter af 7—800,000 Rd. aarligt — jeg antager, det er saa — have Krav paa vor Opmærksomhed i en ganske anden Grad, end hidtil har været Tilfældet; men, jeg gjentager det, vort Forslag gaar ikke ud paa at skabe nogen anden Anvendelse for disse Midler end den, der hidtil har funden Sted. Vi tilsigte kun dette: Lad os faae disse Midler op paa Finantsloven, og senere kunne da de de forskjellige Opfattelser af Spørgs-